

V. SKRIPKA

Motina,
Pilkoji saulė
Tau jau spindi ant kaktos.
Vakarėja, ir pro stogą
Greit balti ėriukai lįs.
Melsvos žvaigždės.
Pelenuos vis
Pilką saulę matom.
Motin.
Kai sutems, dainuok namuos!
Jaunas balsas,
Melsvos žvaigždės.
Pelenų pilkoji saulė,
Tu viena tik amžina.

MOTINOS kultas Lietuvoje, kaip ir kituose kraštuose, senas. Motinos vardas visur ir visada buvo laikomas garbingesniu už moters. Tai gražiausias, artimai įvairiomis pasaulio kalbomis skambantis žodis. Į jį sudėta visa, kas žmogui brangiausia. Klek atmainų, kiek niuansų šiame pirmame išmoktame žodyje — mama, mamytė, mamuzėlė, motina, motinėle, motinytė, motulė, močiutė, močiutė sengalvėlė, — tai tik dalis jų, kurlais išmarginta kasdieninė kalba, kurie įpinti į dainas, pasakas.

PER NELAIME

Pirmąkart scenoje, būdamas penkerių metų, aš pasirodžiau dėl skaudžios nelaimės, kuri ištiko motiną — ji prarado balsą. Nenorėdama manęs vakarais palikti vieno, ji mane vedavo į teatrą. Tuo metu ji dainavo Olderšote, purviname, nušiuosiam teatriuke.

Prisimenu, stovėjau už kulisių, kai staiga motinos balsas nutrūko — jį „pertempė“. Žiūrovai ėmė juoktis, kažkas pragydo falsetu, kažkas ėmė kniaukti... Motina buvo priversta išeiti iš scenos. Ji labai susijaudino, barėsi su direktorium. Netikėtai jis pasiūlė vietoj jos išleisti mane — jis buvo matęs, kaip aš vaidinau motinos draugams.

Jis mane už rankos įvedė į sceną. Žiūrovams balsai triukšmaujant, trumpai paaiškino padėtį ir paliko vieną. Ir štai, ryškiai žerint rampos lempoms, aš pradėjau dainuoti tada buvusią populiarią „Džek Džons“. Orkestras ilgai negalėjo prisiderinti prie manęs.

Nespėjau sudainuoti ir pusės dainelės, kai į sceną pasipylė monetų lietus. Aš nustočiau dainavęs ir pasakiau, kad pirma susirinksiu pinigų ir tik tada tęsiu dainą. Mano replika iššaukė kvatojimąsi. Į sceną įėjo direktorius su skepetaitė ir padėjo man rinkti monetas. Aš išsigandau, kad jis jas pasiims. Žiūrovai pastebėjo mano išgastį ir praplupo dar garslau kvatotis, ypač kai aš puoliau paskui į užkulsius išeinantį direktorių. Tik įsitikinęs, kad direktorius pinigus atidavė motinai, grįžau ir baigiau dainelę.

Scenoje jaučiausi laisvai, kaip namuose, plepėjau su publika, šokau, pamėgdžiojau žinomus dainininkus, net ir mamą, padainavau jos mėgstamą airių maršą. Kartodamas priedainį, iš savo naivumo pavaldavau, kaip jai „nutrūko“ balsas. Labiausiai nustebau, kad tai sukėlė publikos susižavėjimą. Žiūrovai kvatojosi, plojo ir ėmė vėl svaidyti man pinigų. O kai motina atėjo manęs išsivesti iš scenos, publika praplupo audringai ploti.

Tai buvo mano pirmasis pasirodymas scenoj, ir paskutinis — mano mamos.

Carlzas CAPLINAS
„Mano biografija“

GERBK SAVO TĒVĀ IR MOTINĀ

Didelės nelaimės, nevirties valandą kartais kai kam išsprūsta žodžiai: „Geriau būčiau negimęs...“ Kartais — „Aš neprašiau jūsų, kad man suteiktumėt gyvybę...“ Tačiau tai — nesąmoninga dejonė ar priekaištas, išsiveržę depresijos, nusivylimo, bejėgiškumo minutę. Jos pračina, ir žmogus, net ir ekstremaliausiose sąlygose, visomis jėgomis kabinasi į gyvenimą, gina savo gyvybę. Džiaugiasi vienintele, nepakartojama galimybe BŪTI. Džiaugiasi ir vertina.

Ar visi esame dėkingi savo tėvams, padovanojusiems mums pačią didžiausią pasaulyje vertybę — gyvenimą? Ar visi visada tai prisimename?

Ketvirtasis paeliui iš dešimties Dievo įsakymų reikalauja: Gerbk savo tėvą ir motiną. Pirmieji trys — apie Dievą. Po Jo — tėvai. Ir tik paskui kalba eina apie santykius tarp žmonių. O ir kreipiamės į Visagalį, dangaus ir žemės Sutvėrėją — Tėve mūsų. Nes nėra kitų žodžių, kurie išreikštų patį svarbiausią šiame pasaulyje asmenį.

Tėvai — irgi, kaip ir kiekvienas mirtingasis, ne visada būna teisūs, klysta. Bet neužmirškime, ką Kristus yra pasakęs apie vieną moterį: „Jai daug atleista, nes ji daug mylėjo“. O kas daugiau už tėvus mus myli? Ypač Motina. Tad jai ir turime daug atleisti, itin kai gyvenimo vargų ir metų prislėgta ji pasako ar pasielgia ne taip, kaip mes norėtume, ne taip, kaip priderėtų.

Neužmirškime tų žodžių. Dievas — yra meilė. Jo įsakymai yra MEILES įsakymai.

J. M.

MOTERŲ DRAUGIJOJE

REFERENDUMUI

Lietuvos Moterų Draugijos rajono taryba išrinko savo atstoves į Respublikoje netrukus rengiamo referendumo komisijas. Rajono referendumo komisijoje Moterų draugijai atstovaus rajono tarybos narė N. Nėjienė, o apylinkės — V. Kaupienė.

VIEŠNIOS IŠ VOKIETIJOS

Kuo skiriasi prancūzė nuo vokiečių? Prancūzė visų pirma rūpinasi savimi, o vokiečių — namais ir vaikais. Kaip paaiškėjo susitikime su šios tautos atstovėmis, „Moterys viename pasaulyje“ organizacijos narėmis, jos domisi dar daug kuo.

Viešnios Marija Aišer-Zeb iš Miuncheno, Gaby Franger iš Niurnbergo ir Evelyn Gilmeister-Geisenhof iš Svabacho balandžio mėnesį lankėsi Vilniuje, susitiko su LMD prezidentu naremis. Prie kavos puodelio jos papasakojo apie minėtos organizacijos veiklą. „Mes turime rasti kelius, kaip susivienyti ir išspręsti mums rūpimas problemas“, — teigė viešnios.

Rūbai apie moterį gali pasakyti žymiai daugiau, negu žodžiai. Tuo įsitikinome, išklausę spalvotomis skaidrėmis iliustruotos paskaitos apie Vokietijos vidurio Frankijos tautinius rūbus.

Viešnios atsakė į daugelį klausimų, apsikeitė su šeiminkėmis suvenyrais.

Šis gražus susitikimas įvyko LMD pirmininkės pavaduotojos V. Steponkutės Vakaruose užmegztų kontaktų dėka.

A. CESNULEVICIENĖ

SKAIČIAI IR FAKTAI

1992 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 3 mln. 762 tūkst. žmonių, iš to skaičiaus 1 mln. 172 tūkst. arba 31,2 procento — kaime. Praėjusiais metais gyventojų padaugėjo 9,9 tūkst., tai mažiausias padidėjimas nuo 1960 metų.

1991 m. gimė 56,2 tūkst. kūdikių, iš to skaičiaus 37,5 tūkst. mieste ir 18,7 tūkst. kaime, 1000-ai gyventojų teko gimusių: iš viso — 15,0, mieste — 14,5, kaime — 16,0. Esant dabartiniams gimstamumui, kiekviena moteris per savo gyvenimą vidutiniškai pagimdytų 2 vaikus. Ateityje toks vaikų skaičius galėtų užtikrinti vos paprastą gyventojų reprodukciją — jų nei daugėtų, nei mažėtų.

DVYNIAI

Horoskopą sudarė Indijos astrologas L. P. Saudšris. Atkreiptame dėmesį, kad šis astrologas naudojo si Narjamo sistema, todėl datos šiek tiek skiriasi nuo priimtų Vakarų šalyse.

(Pagal Rytų horoskopą Dvyniai birželio 14 — liepos 14).

Vyrai įsitikinę, kad įvairovės gyvenimui suteikia ypatingą skonį. Lengvai užmezga ir nutraukia pažintis, negali būti pastovūs, rasti patitenkinimą. Tokį partnerį nelengva išlaikyti ir sunku suprasti. Meilėje jis apdairus ir ciniškas. Patarimas: nesidomėkite tokiais ir netgi nedraugaukite.

Moterys protingos, mėgsta, kad jomis domėtųsi. Net ir po vedybų už šeimos židinio rišą veda aktyvią veiklą. Negailėstingos tiems, kas nesutinka su jų norais ir planais. Tokias pažaboti nelengva. Jos gali kiekvienu momentu jus pamesti. Po jųčių naujumas joms svarbiau negu šeima.

Dvynių ženklų būdą geriausiai išreiškia skaidri melsva — oro, kal žiūrime į toli, spalva, akmenys — akvamarinas ir žydras kalnų kristolai.

Birželio mėnesį gimusių akmenys — perlas, mėnulio akmuo. Po Mėnuliui (Dvynių žvaigždynė) gimusių laimingas akmuo — opalas.

Akvamarinas — skaidri šviesiai žalia, žydra berilo atmaina. Jo spalva galima lyginti su tropiku jūros spalva. Kartais pasitaiko labai stambių akvamarino kristalų. Brazilijoje rastas 48,5 cm ilgio, 110 kg svorio akmuo, pavadintas „Marambija“. Jo vidurys žydras, kraštai — šviesiai žali, o tarpai — gelsvai žali.

Mėnulio akmuo — pusiau skaidrus pėniškai baltas ar blyškiai žydras vaivorykštinis persišviečiantis lauko špatas su perlamutriniu blizgesiu. V. Kolinso to paties pavadinimo romano „Mėnulio akmuo“ su tikroju neturi nieko bendra, nes ten kalba eina apie deimantą.

Opalas Europon atkeliavo iš Indijos. Jo yra nepaprastai daug atmainų. Tauriesiems opalams priklauso skaidrios arba persišviečiančios atmainos su vidinių šviesos žaismu. Senovėje buvo manoma, kad opalas apsaugą nuo akių ligų. Ir dar kažkodėl opalas buvo laikomas nepatvaraus moters žavesio simboliu. Vėliau opalų paklausa krito: imta tikėti, kad jie neša nelaimę.

BU tylėjome. Ilgai. Paskui įsikišau į kišenę beveik tuščią „Primos“ pakelį, degtukus ir atsistojau.

Zilius atidarė langą, užgesino šviesą.

— Palydėsiu. Tegul kambarys prasivėdins.

Bežingsniuojant jau tuščiomis gatvėmis, buvau prisiminęs motociklą. Bet tiek to.

Taip nuėjom didesnę kelio dalį. Staiga Zilius nei iš šio, nei iš to paklausė:

— Kiek turi vaikų?

Pasakiau.

— Kur žmona dirba?

Pasakiau.

— Ji vietinė? Giminių kalme turi?

— Ne. Kauniškė.

Nuėjom dar porą šimtų metrų.

— Duok keturis.

— Ko? — nesupratau.

— Šimtus. Rublių.

— Už ką? — man niekaip nesiršo mintys.

— Už motociklą.

Keturi šimtai? Ar jis sveiko proto?

— Ne. Aš — ne ubagas, man išmaldos nereikia, — supykau. — „Java“ beveik nauja, ir nėra čia kol.. Sakykit rimtai.

— Aš pasakiau — keturis.

— Aš pasakiau — ne.

— Kai apsigalvosi, ateik.

Mes jau buvome prie mano durų. Atsisveikinom.

Į prabudusios žmonos klausimą, ar pavyko susitarti, tik ranka numojau. Pradėsi aiškinti, kad nesutarėm, nes

Pabaiga. Pradžia Nr. 4.

Jonas ČESNULEVIČIUS

BAISIAUSIA IŠ SEPTYNIŲ DIDŽIŲJŲ

APSAKYMAS

jis prašė keturių, aš siūliau septynis, tai mus abu palaikys kuoktelėjusiais ar, geriausiu atveju, girtais. Tiek to. Apsiesiu be „Javos“. O gal jis apsigalvos? Bet kur tau! Toks titnagas.

Pas jį užėjau, tik mano atostogoms baigiantis. Kieme sutikęs šeiminkę, paklausiau, ar „kvartirantas“ namie. Si akis išpūtė.

— Nėra. Jau savaltė, kai išsikėlė.

— Kur? — nustebau.

— Nežinau. Nieko nesakė. Tik pasakė, kad keičia darbą, pasiėmė savo rūbus, radijukę ir išvažiavo.

— O kiti ...daiktai? — neiškenčiau.

— Geriau neklausk, — sumosavo rankomis moteriškė. — Nesuprantu, kas per žmogus... Viską paliko. Ir baldus, ir net televizorių. Žiūrėkit, sako. Knygas tai visą laiką atiduodavo. Nusiperka, būdavo, perskaito ir neša mano vaikams... Tiesa, jums laiškas yra.

Palaukiau, kol atneš. Užrašyta mano pavardė. Užklijuotas. Hm. „Anų laikų“ žmonės taip nedarydavo. Atplėšiau.

Na!..

„...buvusiam bendradarbiui, ...išvažiuodamas... draugystės ženklau dovanuotu motociklą „Java“. Rėmo Nr. ...variklio Nr. ...su priekaba...“

Dovanojimo aktas patvirtintas notaro, kaip pridera..

— Kiti popieriai, sakė, motociklė, daržinėje, — pridėjo šeiminkė. Jų žiūrėti nėjau.

Zilius liko ištikimas savo principams. Pasakė, kaip kirviu nukirto. Nenori duoti keturių, nereikia nieko.

O kaip man pasieltgti? Irgi „neno-ri už septynis, nereikia visai.“

Ką daryti? Atsisakyti? Jeigu jis turėtų kokių nors giminių. O dabar? Prasivolios kokius metus, aprūdys, o paskui šeiminkas vis vien parduos kam..

Su ta „Java“ per daugelį metų nuvažiuavau daug tūkstančių kilometrų. Ją pribaižė mano sūnūs. Dabar jie niurzgia, kad tas laužas tik vietą užima. Garaže ir „Moskvičiui“ ankšta. Bet išmesti nedrįsta. Taip ir stovi ji, nebyliai primindama pavydą. Vieną iš septynių didžiųjų nuodėmių.

Pačią baisiausią, pačią šlykščiausią.

IŠ VISUR APIE VISKĄ

MOTERS NORAS — ĮSTATYMAS

Tiktai vieno paprašė keturiasdešimtmetis taksi vairuotojas Tomis Nilsenas keleivės, kuri pareiškė norą iš Danijos miestelio Spagelsės nuvažiuoti per visą Vokietiją į Sveicariją. — leisti jam užsukti namo — švartų marškinių, dantų šepetėlio ir pasu pasiimti. Po to vairuotojas nemurmėdamas sėdo už vairo ir per parą pasiekė tikslą. Taip pat nemurmėdama dama sumokėjo Nilseniui 11500 kronų, kurias buvo suskaičiavęs skaitiklis, padėkojo vairuotojui už malonų pokalbį kelyje.

Ponai ir ponios! Visuomet būkite mandagūs vieni kitiems!

...IR DEVYNIOS VALSTIETES

Į pirmąją Ženevoje vykusią konferenciją, kuri svarstė kaimo moterų ekonomines problemas, atvyko 60 valstybių vadovų ir keturių karalių žmonos. Viena jų, Belgijos karalienė Fabijola, atidarydama konferenciją, pasakė: „Daugiau kaip 500 milijonų kaimo moterų visame pasaulyje gyvena skurdžiai, vyrų pavergtos. Ir gana dažnai, tikėdamosios rasti geresnį gyvenimą, jos išvažiuoja į miestus ir tampa joms neįprasto gyvenimo būdo aukomis. Daugelis, galutinal nusivylusios, tampa prostitutėmis. O tai ne kas kita, kaip

šiurialikinė vergovės forma...“

Kaip pranešė konferencijos organizatoriai, į ją buvo pakviestos ir 9 neturtingos valstietės. Sešios iš jų, pasipuošusios tautiniais rūbais, pasveikino karūnuotas personas.

Na, o jeigu be juokų, konferencijoje buvo pateikti duomenys, kad besivystančiose šalyse kas penktam ūkiui vadovauja moteris, bet tik dešimt procentų iš jų gali gauti banko paskolą, kuri padėtų joms išbristi iš skurdo.

ACH, KAIP NESKANU!

Aleksandro Grino romano „Kelias niekur“ herojaus Adamo Kišloto, restorano „Pasibjaurėjimas“ savininko, laurus pagvelbtį nutarė amerikietis Maikas Nelsonas.

Dešimt metų jis visame pasaulyje rinko kulinarijos receptus, kurių kolekciją šiemet rengiasi išspausdinti bendru pavadinimu „Neskanus maistas“. Kulinarinė Nelsono filosofija: geriau pasiekti tobulybės ruošiant negardžius patiekalus, negu blogai gaminti skanius. „Virėjas aš niekam tikęs, — prisipažįsta Maiklas. — tokių, kaip aš, milijonai. Dabar jie turės savo kulinarijos knygą“. Receptų rinkinys, tikimasi, dienos šviesą išvys metų gale. Taigi visi, kurie turi iš tikrųjų blogus receptus, dar

gali įnešti savo indėlį į šią unikalią publikaciją.

Orientacijai keletas Nelsono patiekalų: viščiukas šokolade, tunas, idarytas vaistažolėm, sultinys iš rūkytų dešrelių ir pan.

Drąsiau, mėgėjai neskaniai pavalygti!

BOBA — JOGA

Amerikos namų šeiminkų dievaitėi — kino žvaigždėi Rekel Velė, mums žinomi iš tokių filmų, kaip „Milijonas metų prieš mūsų erą“, „Baidyklė“, savoka „amžius“ tarsi neegzistuoja. Ponios Velė, kuriai šiemet sukanka 52 metai, kiekviena diena prasideda 6 valandą ryto stikline mineralinio kambario temperatūros vandens ir bokaliuku apelsinų sulčių. Po to ji išgeria puodelį juodos kavos su skrebučiais ir kukurūzų dribsniais, pašneka telefonu su impresarijūm. Po lengvų pietų aktorė per 20 minučių atlieka 28 jogų sistemos pratimus, kiloja sunkumais.

Kuris iš šių faktorių labiausiai padeda moteriai, jau tapusei senelė, išlaikyti „amžinos trisdešimtmetės“ imidžą, nežinoma. Svarbiausia, matyt, tai, kad Velė ne vien daro jogų pratimus, bet ir seka jų filosofija.

Parengė S. ALINSKAITĖ

SKAUDA KOJAS

Skauda kojas. Nuo sunkaus darbo, ilgo vaikščiojimo, nepatogaus apavo, nuospaudų, įtrūkimo. Ką daryti?

Kiekvieną vakarą prieš miegą, 10—15 minučių mirkykite kojas šiltame vandenyje su ramunėlių, sėmenų ar spyglių nuoviru (2 šaukštai į litrą verdančio vandens).

Kieno suskaldėję padai ar kumai, yra žaizdėlių, į vandenį pridėkite ir dezinfekuojančių medžiagų: medetkų, dilgėlių, gysločių, kristalėlių kalio permanganato (vanduo turi būti rožinis) ar boro rūgšties (šaukštelis litrui vandens).

Po vonios kojas sausai nušluostykite ir patepkite kremu ar boro vazelinu, lydytais taukais (kiaulės, žąsies).

Kam kojos prakaituoja, kasdien jas prauskite šiltu vandeniu su muilu,

nušluostykite ir papudruokite talku ar vaikiška pudra. Gera aprinti kojas losjonu, ažuolo žievės nuoviru (20 gramų susmulkintos sausos žievės užpilti 2 stiklinėmis šalto vandens, virinti 10—15 minučių, leisti ataušti, nukošti). Padeda ir gluosnio, alksnio konkorėžiukų, lazdyno, mėtų lapų, liepžiedžių nuoviras. Dezodorantais naudotis irgi galima, tik nupraususi kojas.

Dažnai ant padų, kulnų, pirštų atsiranda kietų odos sustorėjimų. Jiems pašalinti naudokite karštas muilo-sodos vonias (1—2 šaukštai geriamos sodos litrui vandens). Sustorėjusius sustorėjimus nutrinkite šiurkščiu šepetėliu, pemza, paskui patepkite boro vazelinu. Tai kartokite kasdien arba kas antrą dieną.

Nuospaudas šalinkite taip: 5—6 dienas paeiliui kojas mirkykite muilo-sodos tirpale, suminkštėjusias nuospaudas nutrinkite pemza po sluoksnelį. Išsienėjusioms padeda žalios tarkuotos bulvės, alijošiaus lapai.

PRAKTIŠKI PATARIMAI

♦ Patamsėjusius aliumininius indus ištrinkite actu suvilgyta vata.

♦ Apytytusias daržoves pamerkite į vandenį su actu.

♦ Jeigu mėsa apdžiūvo ir jaučiasi kvapas, pamirkykite rūgščiame vandenyje.

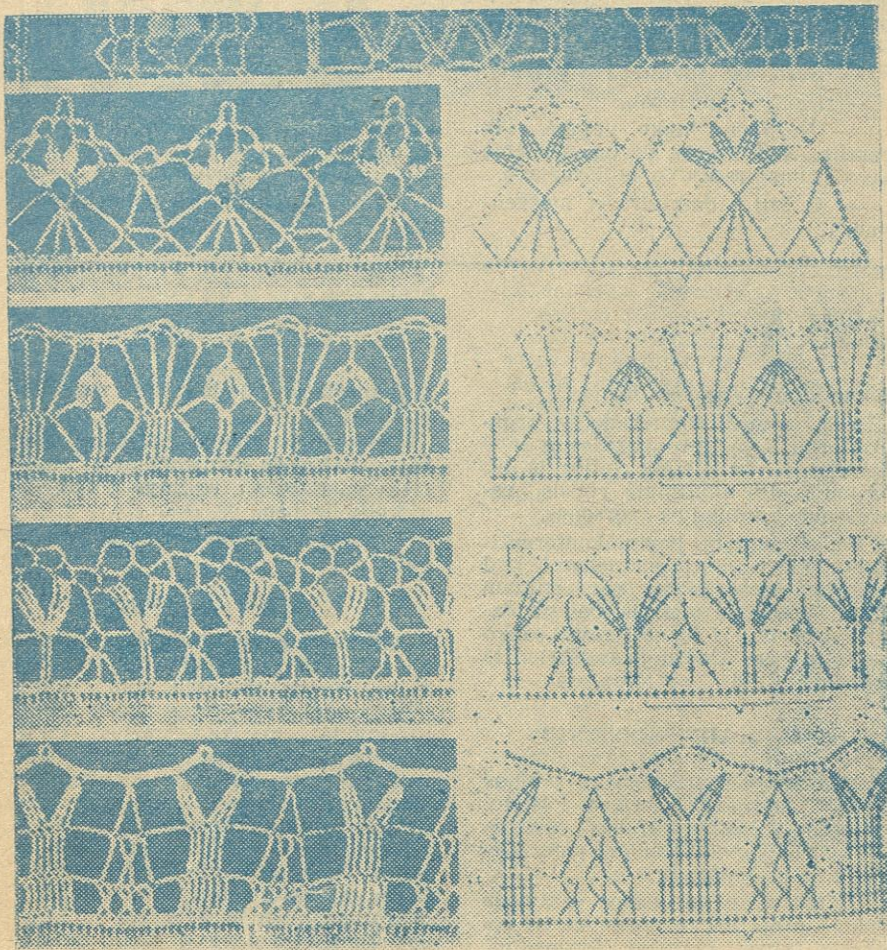
♦ Kad rankos nekvepėtų silke, plaukite jas actuotu vandeniu.

♦ Retsykiais actu pratrinkite spintelę, bufeto sienelės, kad išnyktų nemalonūs produktų kvapas.

♦ Jeigu arbatinyje atsirado priedurių, pavirinkite jame acto skiedinį (2—3 šaukštai esencijos arba trečdalis stiklinės acto 1 stiklinei vandens).

♦ Skalbiančiam baltus vilnonius rūbus, į vandenį įpilkite truputį amoniako. Išskalbus būtina pamirkyti hiposulfito (fotofiksazės) tirpale (10 g litre vandens), dukart perskalauti šiltame vandenyje, o paskutinį kartą į šaltą vandenį įpilti šaukštelį acto.

AUKSARANKĖMS

Apsinerkite nosinatę.

SKIRIASI SEKSOLOGAI

Viljamas Mastersas ir Virdžinija Džonson nutarė išsiskirti po 21 vedbinio gyvenimo metų. Ši žinia pasirodė visų žymiausių JAV laikraščių ir žurnalų puslapiuose, nušambėjo informacinėse radijo ir televizijos programose. Mastersas ir Džonson — patys žymiausi šalyje sekso ir santuokos fiziologijos specialistai. Tikriausiai, nė vienas šios srities tyrinėjimas JAV neapsieina, nepasirėmęs precedentu neturinčiais jų darbais, kurie atlikti laboratorijoje stebint seksualinį žmogaus elgesį. 1964 metais Mastersas ir Džonson Sent Luise (Misurio valstija) įkūrė tyrinėjimo institutą.

Sutuoktiniai pareiškė, kad skyrybos neatsilieps jų mokslinio tyrimo planams, bendradarbiavimui, kuris tęsiasi jau tris su puse dešimtmečio. Instituto direktoriaus Viljamo Jorgo liudijimu, 76-erių metų Mastersas šandien yra konsultantas ir per savaitę dirba po septynias dienas. 67-erių metų Džonson vadovauja valdytojų tarybai.

Tarp kitko, Jorgo nuomone, Masterso ir Džonson sprendimas labiausiai susijęs su jų nepaprastu darbo krūviu. „Kad praeitų pas mus gydymo kursą, žmonės eilėje laukia 3—4 metus, — pasakoja jis. — Aišku, kad instituto įkūrėjų laikas toks brangus, kad jiems praktiškai nebelieka nė vienos laisvos minutės asmeniniam gyvenimui. Mes patariame klientams daugiau dėmesio skirti santykiams su artimaisiais. Labai liūdna ir tragiška, kad patys Mastersas ir Džonson pasirodė negalintys laikytis šių rekomendacijų“.

Leidėjas — Lietuvos Moterų Draugijos Radviliškio rajono tarybos įmonė „Radvilaitė“. SL 1193. Tiražas 500 egz.

Redaktorė
A. CESNULEVICIENĖ

Spauda — iškilioji, apimtis 0,5 sp. lanko. Rinko ir spausdino Radviliškio UAB „Litera“. Užsakymo Nr. 746.

Adresas: Radviliškis, Gedimino g-vė Nr. 8, tel.: 5-10-03, 5-41-41. Skambinti darbo dienomis 11—12 val.